

**RÁDIOVÁ STANICE SKUPINY SILVER - A LIBUŠE
A JEJÍ RADIOTELEGRAFISTA JIŘÍ POTŮČEK**

**(Rozbor a kritický pohled na rádiový provoz vedený v lednu až červnu 1942 mezi Vojenskou rádiovou ústřednou a stanicí Libuše s radiotelegrafistou Jiřím Potůčkem)
(II. část)^{*)}**

Vítězslav HANÁK

Celkový obraz o provozní činnosti rádiové stanice skupiny SILVER-A **LIBUŠE** skýtají materiály, uložené ve Vojenském historickém archivu fond 37 :

37 - 165 - 3	Přijaté telegramy
37 - 165 - 4	Odeslané telegramy
37 - 165 - 5	Různé depeše a koncepty telegramů
37 - 165 - 9	Technické záležitosti LIBUŠE
37 - 165 - 11	Dálnopisné záznamy o provozu s LIBUŠÍ
37 - 165 - 14	Protokol stanice LIBUŠE
37 - 371 - 3/19/20	Staniční deníky VRÚ vedené od 16.11.1941 do 15.2.1942 a od 15.2.1942 do 2.8.1942
37 - 371 - 3/32	Deník VRÚ vedený od 2.8.42 do 9.3.1943

Staniční deník přináší pohled „pod pokličku“ rádiového provozu, poskytuje dostatečně plastický pohled na některé události nejen z činnosti **LIBUŠE**.

Záznamy o rádiovém provozu VRÚ byly pořizovány do pevně sešitých knih s předem očíslovanými stranami nebo listy a opatřeny podepsaným záznamem o datu otevření a ukončení.

Deník obsahuje množství detailních informací, je veden s časovou i dějovou posloupností, zápisy v otevřené řeči jsou doplněny provozními zkratkami, Q-kódy, použitými volacími znaky a kmitočty. Některé drobné nepřesnosti nijak neubírají na jeho vypovídací hodnotě. Záznamy ve Staničním deníku postihují celý rozsah provozu vedený VRÚ.

Zpracovaný výpis se týká jen provozu se stanicí **LIBUŠE**. Zahrnuje

^{*)} I. část vyšla ve VčSH 5, 1996 str. 213-240

přehled vzájemných relací, údaje o slyšitelnosti (pokud je stanice uváděly) a údaje o počtech telegramů vyslaných oběma stanicemi. Poslední údaj je zatížen jistou chybou. Jako vyslané jsou uváděny i telegramy, které byly vysílány opakovaně nebo proto, že nebyly potvrzeny.

Výpis je v poznámkách doplněn autentickou citací nebo převedením do podoby srozumitelné i pro toho, kdo není radiotelegrafistou. Údaj „QTC“ znamená, že tyto telegramy stanice vyslala.

Poznámky k výpisu provozu VRÚ - LIBUŠE. (příloha 2-7)

1.oboustranný provoz uskutečněn bez volacích znaků

2.oboustranný provoz sice bez volacích znaků, ale s provozními problémy

3.VRÚ vysílala dvěma nebo třemi vysílači v některých případech na třech různých kmitočtech, většinou dvěma na stejném kmitočtu

4.bylo zaslechnuto jen ladění a řada znaků „V“

5.VRÚ vyslala telegramy naslepo bez potvrzení

6.ke konci relace vysílala **LIBUŠE** v pásmu 40 metrů (vlny **H,R**) VRÚ slyšela QSA 4/5

7.ke konci relace zkouší **LIBUŠE** provoz v pásmu 40 metrů, VRÚ ji slyší na vlně **H-QSA 2 QRM**, na vlně **R-QSA 3**

8.provoz byl zahájen v pásmu 40 metrů, VRÚ slyšela dosti dobře, velmi silně rušeno, přijala několik skupin telegramu a na návrh **LIBUŠE** se obě stanice přeladily na pásmo 80 metrů na vlně **A** slyšela VRÚ slabě, rušeno, po dalším přeladění na vlnu **D** slyší VRÚ slabě, rušeno, po předání několika skupin přestala **LIBUŠE** vysílat na původním kmitočtu se ozvala v 0005 hod, k ukončení provozu došlo v 0058 hod

9.**LIBUŠE** se ozvala ve 2335 hod, do 0114 převzala 3 telegramy, předala 4 telegramy a oznámila že zavolá v 0215 hod, ozvala se v 0220, začala vysílat depeši a dala „AS“ (čekaňte), po chvíli depeši zrušila a dala otevřeně „zavolám vás „ 21. ve 2400 hod.

10.**LIBUŠE** pracovala na kmitočtech **A-D**, VRÚ žádala přeladění na vlny **K** a **Y**, Potůček s sebou tyto krystaly neměl

11.VRÚ vysílá na vlně : **21** - 3720 kHz

LIBUŠE na vlně : **A** - 3105 kHz

D - 3373 kHz

K - 4000 kHz

12.telegramy předány v době od 0400 do 0430 hod, v ostatní dobu velmi silné atmosférické rušení, **LIBUŠE** přijala a potvrdila 16 telegramů, zápis rtm.Retticha: „*tak špatný-slabý-příjem jsem ještě s LIBUŠÍ neměl, neměl s sebou krystaly pro pásmo 40 metrů, H - R, ani Y, Z.*“

13.v relaci od 0900 do 1000 hod volala VRÚ na kmitočtech: 6650 kHz, 7440 kHz a 12408 kHz.

14.prvně zaslechnuta **LIBUŠE** na vlně **K** ve 2356 hod s velmi slabou až slabou slyšitelností, rušeno atmosféricky i jinými stanicemi, od 0000 do 0115 hod převzala 6 telegramů, nabídla pět a udala že zavolá v 0300 hod, zaslechnuta byla až v 0320 hod se slabou až dobrou slyšitelností na vlnách **A - D - K - O**, do 0450 převzala VRÚ čtyři telegramy, při předávání pátého vysadil **LIBUŠI** vysílač, v 0455 hod zaslechnuto, jak Potůček ladí stanici na vlně **K**, vzápětí však zanikl a spojení nebylo obnoveno.

15.poprve **LIBUŠE** zaslechnuta (po přerušení) dne 8. června ve 2327 hod na vlně **K** s velmi slabou až slabou slyšitelností, časem rušeno atmosférou i jinými stanicemi, VRÚ žádala přeladění na vlny **A - D**, tyto krystaly s sebou neměl a žádal VRÚ o vysílání na vlně **21**, kde slyšel slabě až dosti dobře, začal vysílat telegram z něhož VRÚ převzala jen 6 skupin, vysílání přerušil a ohlásil přeladění na vlnu **O**, VRÚ jej zaslechla v 0012 slabě na vlně **K**, zakrátko ale zanikl v silném atmosférickém rušení, VRÚ žádá naslepo o vysílání na harmonickém kmitočtu vlny **K**, dále naslouchá a volá **LIBUŠI** třemi vysílači (2x na kmitočtu 3720 kHz, 1x na kmitočtu 6915 kHz, „*Poslech téměř nemožný pro silnou atmosféru i kdyby vysílal.Nebyl však zaslechnut*“ deník - rtm.Modrák).

16.výpis ze Staničního deníku (rtm.Retich) : 18.6. 0000 - 0426 NDA - NAG, přijato 15 QTC (včetně QRX QTC) zde QRU. QRX 20. ve 2300. Prvně zaslechnuta asi v 0030 na **A**, rušeno. Oznámil, že přejde na **O** kde předal část depeše a zmizel od 0103 do 0140 kdy přišel **na starém** vysílači. Při zahájení měl **jiný** vysílač. Tón zvonivý, jasný. Telegrafista je tenký. Z počátku slabá ku konci dobrá slyšitelnost. Rušeno. Vlnu **S** neměl a pravděp. ani **D**. Během provozu dával často čekati.

17.v době od 0045 do 0400 hod vyslala VRÚ 19 telegramů, **LIBUŠE** 6 telegramů, provoz veden svižně bez volacích znaků, (rtm.Modrák :“*...jeho velmi dobrá, krátká manipulace. Po každých 3 QTC zde vyslaných dal on jeden jeho...*“).

18.VRÚ slyší slabě až 0 na vlnách **A - D - K**, silně rušeno, **LIBUŠE** slyší dobře, VRÚ žádá přeladění na vlny **H - R**, Potůček tyto krystaly nemá a žádá QRX (v tomto případě=čekaňte, zavolám vás), další relace uskutečněna až 26.června.

19.VRÚ vysílá na vlnách **17 - 21**, **LIBUŠI** hledá v pásmu 40 m pro „...které ale není přesné určení její pracovní vlny...“

20.**LIBUŠE** se ozvala v 0059 hod,VRÚ vyslala jedenáct a přijala 12 telegramů, relace se prodloužila do 0417 hod pokusy **LIBUŠE**, která zkoušela vlny **K - S - O** a VRÚ, která zkoušela vlny **J** a **Y**.

